

Tisková zpráva

Co si čeští občané představují pod pojmy levice, pravice, konzervativní a liberální – červen 2025

- ⊗ Pod pojmem „levice“ si respondenti nejčastěji představili: sociální jistoty (13,1 %), KSČ/komunisty (9,4 %) a solidaritu (7,9 %).
- ⊗ Pod pojmem „pravice“ se respondentům nejčastěji vybavovala ODS (10,9 %), svoboda (10,8 %) a odpovědnost jednotlivce (9,3 %).
- ⊗ V případě pojmu „konzervativní“ byly nejčastěji zmiňovány odpor ke změnám (30,8 %) a tradice a zvyky (30,7 %).
- ⊗ U pojmu „liberální“ respondenti nejčastěji uváděli svobodu/volnost/demokracii (33,7 %) a podporu změn (22,0 %).
- ⊗ Zařazení na škále levice–pravice hodnotilo jako snadné 59 % respondentů (21 % jako „velmi“ a 38 % jako „spíše“ snadné), jako obtížné 36 % (26 % „spíše obtížné“, 10 % „velmi obtížné“); 5 % uvedlo „nevím“.
- ⊗ Na škále konzervativní–liberální uvedlo snadnost 48 % (14 % „velmi snadné“, 34 % „spíše snadné“), obtížnost 40 % (28 % „spíše obtížné“, 12 % „velmi obtížné“) a „nevím“ 12 %.
- ⊗ V souvislosti s pojmy „levice“ a „pravice“ se respondentům něco vybavilo automaticky ve 44 % případů, u pojmů „konzervativní“ a „liberální“ to bylo 27 %.
- ⊗ Z důvodu změny metodologie výzkumů CVVM nejsou výsledky prezentovaného šetření přímo srovnatelné s výsledky předchozích šetření. Více informací o nové metodologii lze najít v [této tiskové zprávě](#).

Zpracoval:

Matyáš Marek

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 583; e-mail: matyas.marek@soc.cas.cz

V rámci červnového šetření na Panelu Naše společnost se Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i. zaměřilo na to, jaké významy čeští občané přisuzovali pojmům „levice“, „pravice“, „konzervativní“ a „liberální“, a dále na to, jak snadné či obtížné pro ně bylo zařadit se na škálách zkonstruovaných z těchto pojmů (levice–pravice a konzervativní–liberální) a zda se jim v souvislosti s těmito pojmy něco vybavilo automaticky, nebo až po zamyšlení.

Ve výzkumu byli čeští občané a občanky rovněž požádáni, aby se zařadili na škálách levice–pravice a konzervativní–liberální. V obou případech se měli zařadit na jedenáctibodové škále s možnými hodnotami 0 až 10 – kde 0 představovala levice/konzervativní, 10 pravici/liberální a hodnota 5 byla přesným středem škály (názor nevyhraněný ani na jednu ze stran). Pro lepší pochopení kontextu zde předložené tiskové zprávy doporučujeme přečtení předcházející [tiskové zprávy na téma sebezřazení respondentů](#) na škálách levice–pravice a konzervativní–liberální.

První část této tiskové zprávy popisuje, co si Češi a Češky představovali pod pojmy „levice“, „pravice“, „liberální“ a „konzervativní“, když se zařazovali na uvedených škálách. Jak uvádí tabulka 1, pod pojmem „levice“ si největší procento respondentů, více než 13 %, vybaví sociální jistoty (v pozitivním slova smyslu). Mezi nejčastějšími odpověďmi se dále objevuje spojení pojmu „levice“ s KSČ a komunisty (9,4 % respondentů uvedlo tuto odpověď), solidarita (7,9 %) a rovnost (7 %). Pátou nejčastější asociací je pro dotázané komunismus – uvedlo jej 6 % lidí. Poměrně výrazná část respondentů také uvádí, že se jim buď pod pojmem vybaví nic (15,3 %) nebo neví, co si pod pojmem představit (18,2 %).

Tabulka¹ 1: Co si respondenti představují pod pojmem „levice“ (v %).²

Uvedená odpověď	Procento respondentů, kteří uvedli danou odpověď
Sociální jistoty (pozitivní)	13,1 %
KSČ, Komunistická strana, komunisté	9,4 %
Solidarita (pozitivní)	7,9 %
Rovnost (pozitivní)	7,0 %
Komunismus	6,0 %
...	...
Nic	15,3 %
Neví	18,2 %

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_25-06, 16. 6.–30. 6. 2025, 1 081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Pozn.: Uvedeno 5 nejčastějších odpovědí. Počet respondentů, kteří uvedli alespoň jednu odpověď=955. Počet celkově získaných odpovědí=1662.

Při rozdělení frekvence odpovědí podle toho, kam sami sebe zařadili respondenti na škále levice–právice, se objevují určité rozdíly. Respondenti řadící se na levou část škály (0–4) spojovali pojem „levice“ především se sociálními jistotami (téměř čtvrtina z nich, konkrétně 23,7 %), solidaritou (18,6 %), vztahem k obyčejným lidem (11,9 %) a politickým hnutím ANO (9,3 %). Ve středové skupině (prostřední hodnota 5 na jedenáctibodové škále levice–právice) byly nejčastějšími odpověďmi sociální jistoty (10,4 %), odkazy na KSČ (10 %) a rovnost (9,3 %). Mezi respondenty řadícími se na pravici (6–10) se nejčastěji objevovaly odkazy na KSČ (15,5 %), vysoké daně (13,8 %), sociální jistoty (13,8 %) a komunismus v negativním smyslu (12,4 %). Podíl odpovědí „neví“ byl výrazně vyšší ve středové skupině (26,7 %) a nejnižší mezi respondenty řadícími se k pravici (5 %).

¹ Ve všech tabulkách v této tiskové zprávě jsou uvedena procenta respondentů, kteří uvedli danou odpověď. Respondenti mohli v rámci otevřené otázky uvést vícero odpovědí (tedy například jak možnost „rovnost“, tak možnost „solidarita“). Z toho důvodu může součet procent v rámci jedné tabulky překročit hodnotu 100.

² Znění otázky: „Když jste odpovídal/a na předchozí otázku, co jste si představil/a pod pojmem „levice“?“ Otevřená otázka.

Tabulka 2: Co si respondenti představují pod pojmem „levice“ (v %) – kategorizováno podle sebezařazení na škále levice–pravice.

Levice (0-4)	% respondentů	Střed (5)	% respondentů	Pravice (6-10)	% respondentů
Sociální jistoty (pozitivní)	23,7 %	Sociální jistoty (pozitivní)	10,4 %	KSČ, Komunistická strana, komunisté	15,5 %
Solidarita (pozitivní)	18,6 %	KSČ, Komunistická strana, komunisté	10,0 %	Sociální jistoty (pozitivní)	13,8 %
Vztah k obyčejným lidem (pozitivní)	11,9 %	Rovnost (pozitivní)	9,3 %	Daně – vysoké (negativní)	13,8 %
ANO	9,3 %	Solidarita (pozitivní)	7,8 %	Komunismus (negativní)	12,4 %
Rovnost (pozitivní)	7,7 %	ČSSD / SOCDEM	4,8 %	Silný stát	8,6 %
...		...		...	
Nic	8,8 %	Nic	19,3 %	Nic	8,3 %
Neví	6,7 %	Neví	26,7 %	Neví	5,0 %

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_25-06, 16. 6.– 30. 6. 2025, 1 081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Pozn.: Uvedeno je nejčastějších odpovědí. V tabulce jsou pro každou skupinu uvedeny nejčastější odpovědi samostatně; položky v řádcích nejsou mezi skupinami přímo párovány. Počet respondentů, kteří uvedli alespoň jednu odpověď: N(levice)=194, N(střed)=270, N(pravice)=362.

V případě pojmu „pravice“ respondenti nejčastěji uváděli politickou stranu ODS (10,9 %) a svobodu (10,8 %). O něco méně dotázaných (9,3 %) spojuje pojem „pravice“ s odpovědností jednotlivce (v pozitivním slova smyslu). Další časté asociace představovala podpora podnikání (7,5 %) a demokracie (5,5 %). Žádnou představu u tohoto pojmu neměla přibližně sedmina dotázaných (14,5 %) a 18,6 % odpovědělo, že neví.

Tabulka 3: Co si respondenti představují pod pojmem „pravice“ (v %).³

Uvedená odpověď	Procento respondentů, kteří uvedli danou odpověď
ODS	10,9 %
Svoboda (pozitivní)	10,8 %
Odpovědnost jednotlivce (pozitivní)	9,3 %
Podpora podnikání (pozitivní)	7,5 %
Demokracie (pozitivní)	5,5 %
...	...
Nic	14,5 %
Neví	18,6 %

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_25-06, 16. 6.–30. 6. 2025, 1 081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Pozn.: Uvedeno 5 nejčastějších odpovědí. Počet respondentů, kteří uvedli alespoň jednu odpověď=941. Počet celkově získaných odpovědí=1662.

Také zde se struktura odpovědí lišila podle sebeznačení na škále levice–pravice. Respondenti řadící se na levou část škály v souvislosti s pojmem „pravice“ nejčastěji zmiňovali politickou stranu ODS (18,4 %), negativní jevy ve společnosti (12,2 %) a vztah k obyčejným lidem v negativním slova smyslu (11,7 %). Ve středové skupině dominovaly odkazy na ODS (11,7 %) a svobodu (8,3 %). Mezi respondenty řadícími se k „pravici“ byly nejčastějšími asociacemi svoboda (19,7 %), odpovědnost jednotlivce v pozitivním slova smyslu (17,5 %), demokracie (11 %) a podpora podnikání (10,4 %). Právě podpora podnikání se spolu s ODS objevila napříč všemi třemi skupinami respondentů. Podíl odpovědí „neví“ byl opět nejvyšší ve středové skupině (26,4 %) a nejnižší mezi respondenty řadícími se k „pravici“ (5,4 %).

³ Znění otázky: „Když jste odpovídal/a na předchozí otázku, co jste si představil/a pod pojmem „pravice“?“ Otevřená otázka.

Tabulka 4: Co si respondenti představují pod pojmem „pravice“ (v %) – kategorizováno podle sebezařazení na škále levice–pravice.

Levice (0-4)	% odpovědí	Střed (5)	% odpovědí	Pravice (6-10)	% odpovědí
ODS	18,4 %	ODS	11,7 %	Svoboda (pozitivní)	19,7 %
Negativní jevy ve společnosti	12,2 %	Svoboda (pozitivní)	8,3 %	Odpovědnost jednotlivce (pozitivní)	17,5 %
Vztah k obyčejným lidem (negativní)	11,7 %	Lidé, skupiny lidí (např. bohatí, dělníci, demokraté)	6,4 %	Demokracie (pozitivní)	11,0 %
Lidé, skupiny lidí (např. bohatí, dělníci, demokraté)	7,7 %	Podpora podnikání (pozitivní)	6,4 %	Podpora podnikání (pozitivní)	10,4 %
Podpora podnikání (pozitivní)	7,1 %	Odpovědnost jednotlivce (pozitivní)	5,3 %	ODS	9,3 %
...	...	...	...	...	...
Nic	9,2 %	Nic	18,9 %	Nic	6,8 %
Neví	8,7 %	Neví	26,4 %	Neví	5,4 %

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_25-06, 16. 6.– 30. 6. 2025, 1 081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Pozn.: Uvedeno 5 nejčastějších odpovědí. V tabulce jsou pro každou skupinu uvedeny nejčastější odpovědi samostatně; položky v řádcích nejsou mezi skupinami přímo párovány. Počet respondentů, kteří uvedli alespoň jednu odpověď: N(levice)=196, N(střed)=265, N(pravice)=355.

S pojmem „konzervativní“ si téměř třetina Českých občanů spojuje odpor ke změnám (30,8 %) a tradice a zvyky (30,7 %). Přibližně každý devátý respondent (10,8 %) si poté pod pojmem „konzervativní“ představuje něco zastaralého či staré pořádky. Dalšími častými odpověďmi byly odkazy na tradiční rodinu, manželství či postoje proti LGBT nebo interrupcím (9,0 %) a také na pravidla, řád, autoritu (8,1 %). Konkrétní asociaci neuvedlo 15,6 % respondentů a pětina (22,4 %) dotázaných odpověděla možností „nevím“.

Tabulka 5: Co si respondenti představují pod pojmem „konzervativní“ (v %).⁴

Uvedená odpověď	Procento respondentů, kteří uvedli danou odpověď
Odpor ke změnám	30,8 %
Tradice a zvyky	30,7 %
Zastaralý, staré pořádky	10,8 %
Tradiční rodina, manželství, proti LGBT, zákaz interrupcí	9,0 %
Pravidla, zásady, řád, autorita	8,1 %
...	...
Nic	15,6 %
Neví	22,4 %

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_25-06, 16. 6.–30. 6. 2025, 1 081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Pozn.: Uvedeno 5 nejčastějších odpovědí. Počet respondentů, kteří uvedli alespoň jednu odpověď=968. Počet celkově získaných odpovědí=1639.

Při rozdělení odpovědí podle sebezřazení na škále konzervativní–liberální se ukazuje, že respondenti řadí se na konzervativní pól (na škále hodnoty 0–4) výrazně častěji uváděli tradice a zvyky (50,2 %) a odpor ke změnám (25,3 %). S mírným odstupem poté následovaly odpovědi týkající se tradiční rodiny (15,2 %), obecně pozitivních výroků ohledně konzervatismu (13,4 %) a pravidla, zásady, řád nebo autorita (8,6 %). Ve středové skupině byly nejčastějšími odpověďmi, které uvedla téměř třetina respondentů, tradice a zvyky (32,0 %) a odpor ke změnám (30,3 %). Respondenti řadí se na liberální pól (6–10) spojovali pojem „konzervativní“ nejčastěji s odporem ke změnám (64,6 %), tradicemi a zvyky (33,3 %) a se zastaralostí či starými pořádky (27,9 %). Podíl odpovědí „neví“ byl nejmenší u liberálního pólu škály s 5 % a nejvyšší s více než pětinou dotázaných (22,1 %) u střední hodnoty škály.

⁴ Znění otázky: „Když jste odpovídal/a na předchozí otázku, co jste si představil/a pod pojmem „konzervativní“?“ Otevřená otázka.

Tabulka 6: Co si respondenti představují pod pojmem „konzervativní“ (v %) – kategorizováno podle sebezřazení na škále konzervativní–liberální.

Konzervativní (0-4)	% odpovědí	Střed (5)	% odpovědí	Liberální (6-10)	% odpovědí
Tradice a zvyky	50,2 %	Tradice a zvyky	32,0 %	Odpor ke změnám	64,6 %
Odpor ke změnám	25,3 %	Odpor ke změnám	30,3 %	Tradice a zvyky	33,3 %
Tradiční rodina, manželství... ⁵	15,2 %	Pravidla, zásady, řád, autorita	10,8 %	Zastaralý, staré pořádky	27,9 %
Obecné pozitivní výroky – funkční, dobrý, slušný, lidský	13,4 %	Tradiční rodina, manželství... ⁶	6,5 %	Tradiční rodina, manželství... ⁷	12,1 %
Pravidla, zásady, řád, autorita	8,6 %	Obecné pozitivní výroky – funkční, dobrý, slušný, lidský	5,2 %	Pravidla, zásady, řád, autorita	11,7 %
...	...	...	...	...	...
Nic	10,8 %	Nic	16,0 %	Nic	2,9 %
Neví	13,0 %	Neví	22,1 %	Neví	5,0 %

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_25-06, 16. 6.– 30. 6. 2025, 1 081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Pozn.: Uvedeno je 5 nejčastějších odpovědí. V tabulce jsou pro každou skupinu uvedeny nejčastější odpovědi samostatně; položky v řádcích nejsou mezi skupinami přímo párovány. Počet respondentů, kteří uvedli alespoň jednu odpověď: N(konzervativní)=269, N(střed)=231, N(liberalní)=240.

U pojmu „liberální“ byla pro respondenty nejčastější asociací svoboda, volnost a demokracie (33,7 %) a více než pětina respondentů (22,0 %) uvedla podporu změn. Přibližně každý desátý si pod liberalismem představí toleranci, snášenlivost a respekt (9,8 %) nebo lidská práva a rovnost (9,5 %). Část respondentů (6,7 %) vnímá pojem „liberální“ obecně negativně. Bez konkrétní asociace zůstalo 16,7 % respondentů a více než čtvrtina (26,9 %) odpověděla možností „nevím“.

⁵ Plné znění: Tradiční rodina, manželství, proti LGBT, zákaz interrupcí.

⁶ Plné znění: Tradiční rodina, manželství, proti LGBT, zákaz interrupcí.

⁷ Plné znění: Tradiční rodina, manželství, proti LGBT, zákaz interrupcí.

Tabulka 7: Co si respondenti představují pod pojmem „liberální“ (v %).⁸

Uvedená odpověď	Procento respondentů, kteří uvedli danou odpověď
Svoboda, volnost, demokracie	33,7 %
Podpora změn	22,0 %
Tolerantní, snášenlivý, respektující	9,8 %
Lidská práva, rovnost	9,5 %
Obecné negativní výroky – ubohý, špatný	6,7 %
...	...
Nic	16,7 %
Neví	26,9 %

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_25-06, 16. 6.–30. 6. 2025, 1 081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Pozn.: Uvedeno 5 nejčastějších odpovědí. Počet respondentů, kteří uvedli alespoň jednu odpověď=957. Počet celkově získaných odpovědí=1562.

Napříč všemi kategoriemi podle sebezařazení na škále konzervativní–liberální byla nejčastěji uváděna odpověď svoboda, volnost, demokracie (i u konzervativních respondentů ji uvedla více než třetina, konkrétně 32,3 %, u liberálů se poté jednalo o více než tři pětiny – 60,2 %). Druhou nejčastější odpovědí byla podpora změn (15,6 % pro konzervativní, 18,6 % pro středové respondenty a více než polovina (53 %) pro liberální). Mezi konzervativními respondenty se poměrně frekventovaně (20,9 % respondentů) také objevovaly obecné negativní výroky vůči liberalismu. Podíl odpovědí „neví“ byl stejně jako u pojmu „konzervativní“ nejnižší mezi liberálně orientovanými respondenty (3,4 %). U konzervativních (23,6 %) a středových (24,7 %) osob se jednalo o častější frekvence.

⁸ Znění otázky: „Když jste odpovídal/a na předchozí otázku, co jste si představil/a pod pojmem „liberální“?“ Otevřená otázka.

Tabulka 8: Co si respondenti představují pod pojmem „liberální“ (v %) – kategorizováno podle sebezařazení na škále konzervativní–liberální.

Konzervativní (0-4)	% odpovědí	Střed (5)	% odpovědí	Liberální (6-10)	% odpovědí
Svoboda, volnost, demokracie	32,3 %	Svoboda, volnost, demokracie	37,2 %	Svoboda, volnost, demokracie	60,2 %
Obecné negativní výroky – ubohý, špatný	20,9 %	Podpora změn	18,6 %	Podpora změn	53,0 %
Podpora změn	15,6 %	Tolerantní, snášenlivý, respektující	10,4 %	Lidská práva, rovnost	23,7 %
Podpora LGBT, manželství pro všechny, gender	10,6 %	Lidská práva, rovnost	7,4 %	Tolerantní, snášenlivý, respektující	20,3 %
Nový, budoucnost	7,6 %	Individualismus; slabý stát	4,3 %	Obecné pozitivní výroky – funkční, dobrý, slušný, lidský	8,1 %
...	...	...	...	...	...
Nic	12,5 %	Nic	15,6 %	Nic	4,2 %
Neví	23,6 %	Neví	24,7 %	Neví	3,4 %

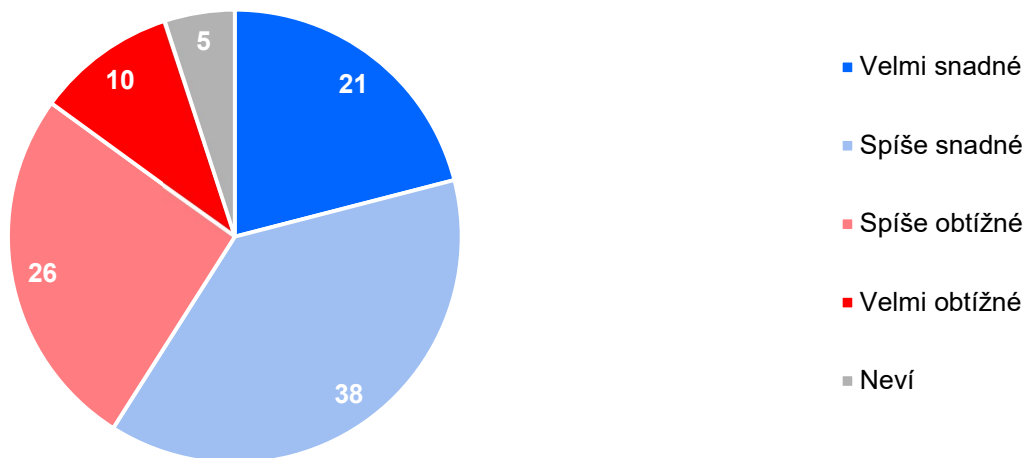
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_25-06, 16. 6.– 30. 6. 2025, 1 081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Pozn.: Uvedeno je 5 nejčastějších odpovědí. V tabulce jsou pro každou skupinu uvedeny nejčastější odpovědi samostatně; položky v řádcích nejsou mezi skupinami přímo párovány. Počet respondentů, kteří uvedli alespoň jednu odpověď: N(konzervativní)=263, N(střed)=231, N(liberalní)=236.

Jako doplněk k popsání pojmů levice, pravice, liberální a konzervativní, se Centrum pro výzkum veřejného mínění také dotazovalo, jak bylo pro respondenty snadné (respektive obtížné) se na daných škálách zařadit. Ti respondenti, kteří si pod pojmy něco představili, byli navíc dotazováni na to, jestli se jim pod zmíněnými pojmy vybavilo něco automaticky, nebo museli nad představou přemýšlet.

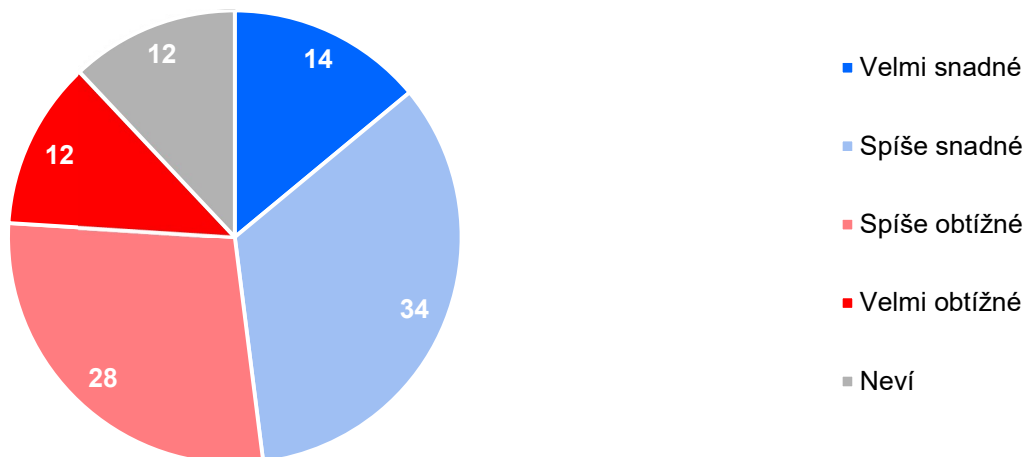
Zatímco u škály levice–pravice považovaly téměř tři pětiny (59 %) respondentů „velmi“ a „spíše“ snadné se zařadit, pro škálu konzervativní–liberální se jednalo o méně než polovinu (48 %). Doplnkově u škály levice–pravice bylo obtížné se zařadit pro přibližně jednu třetinu dotázaných (36 %) a u škály konzervativně–liberální se jednalo o dvě pětiny (40 %). Rozdíl existuje i ve frekvenci odpovědi „nevím“, která dosáhla 12 % pro konzervativně–liberální škálu a 5 % pro škálu levice–pravice. Respondentům tedy připadalo zařazení jednodušší u škály levice–pravice.

Graf 1: Jak snadné/obtížné bylo zařazení na škále levice–pravice (v %)⁹

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2506, 16. 6. – 30. 6. 2025, 1081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Graf 2: Jak snadné/obtížné bylo zařazení na škále konzervativní–liberální (v %)¹⁰

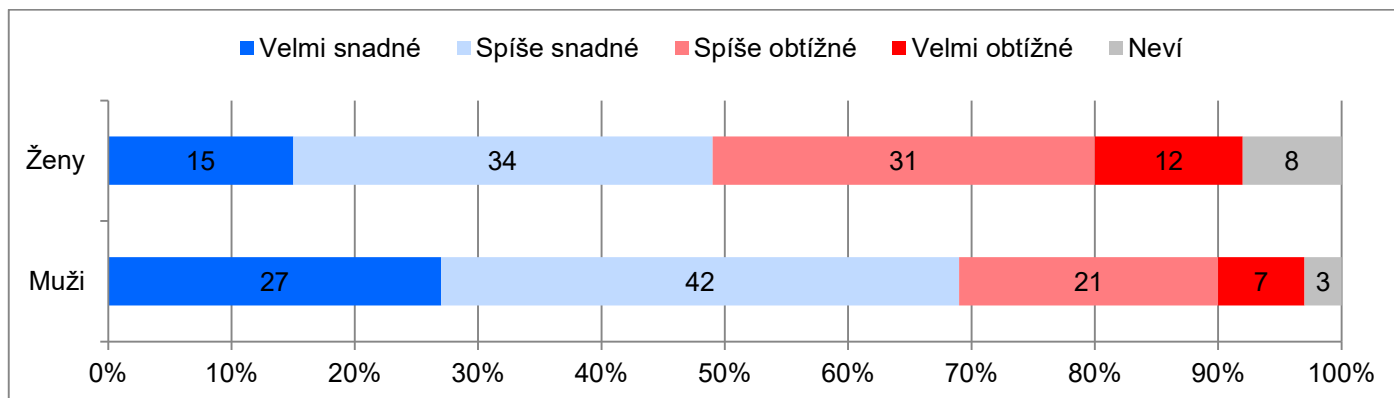
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2506, 16. 6. – 30. 6. 2025, 1081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Napříč různými sociodemografickými skupinami obyvatelstva jsou patrné určité rozdíly. Větší procento mužů považuje zařazení na obou škálách za „velmi“ nebo „spíše“ snadné (u levice–pravice se jedná o 69 %, u konzervativně–liberální o 54 %) oproti ženám (u těch se jedná o 49 % pro levo–pravou a o 40 % u konzervativně–liberální škály).

⁹ Znění otázky: „Jak snadné, nebo obtížné pro Vás bylo zařadit se na škálu levice a pravice?“ Možnosti odpovědí: Velmi snadné, Spíše snadné, Spíše obtížné, Velmi obtížné, Nevím.

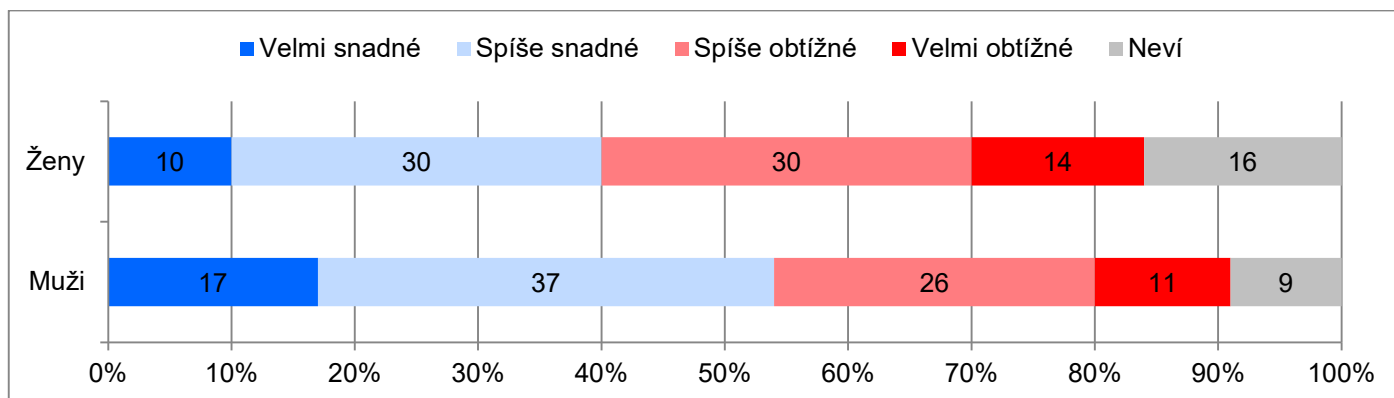
¹⁰ Znění otázky: „Jak snadné, nebo obtížné pro Vás bylo zařadit se na škálu konzervativní a liberální?“ Možnosti odpovědí: Velmi snadné, Spíše snadné, Spíše obtížné, Velmi obtížné, Nevím.

Graf 3: Jak snadné/obtížné bylo zařazení na škále levice–pravice, podle pohlaví (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_25-06, 16. 6.–30. 6. 2025, 1 081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

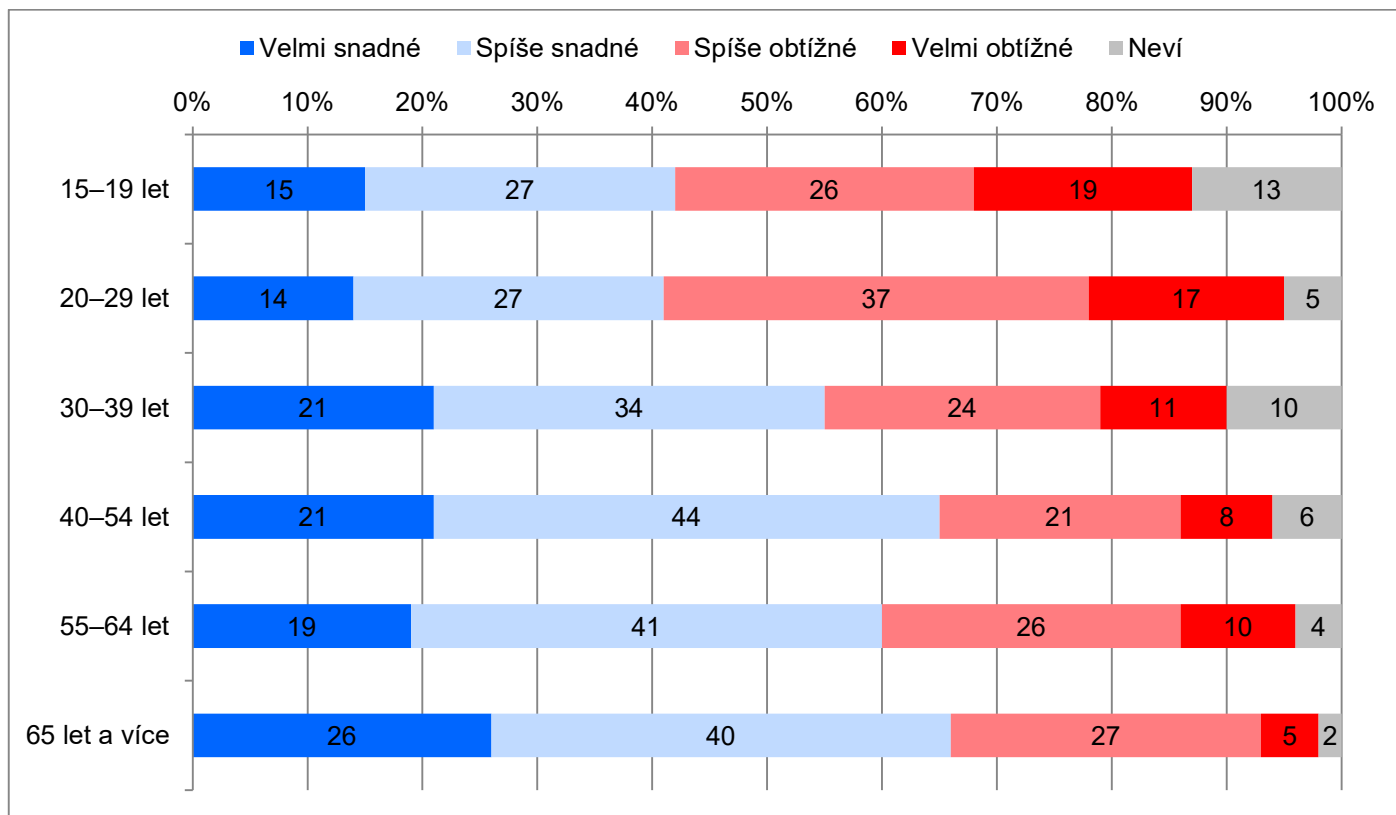
Graf 4: Jak snadné/obtížné bylo zařazení na škále konzervativní–liberální, podle pohlaví (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_25-06, 16. 6.–30. 6. 2025, 1 081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Z hlediska věku považovali zařazení na škále levice–pravice častěji za obtížné nejmladší respondenti ve věku 15–29 let (v tomto věkovém rozmezí uvedlo pouze přibližně 42 % možnost „velmi“ nebo „spíše“ snadné), zatímco ve věkovém rozmezí 30 a více let převažoval názor, že bylo zařazení snadné (průměrně 62 %). S přibývajícím věkem mírně klesá frekvence odpovědi „nevím“ (od 13 % u věku 15–19 let ke 2 % u věku 65 a více let), s výjimkou kategorie 20–29 let, která dosahuje nižší relativní frekvence (5 %) oproti sousedním věkovým kategoriím.

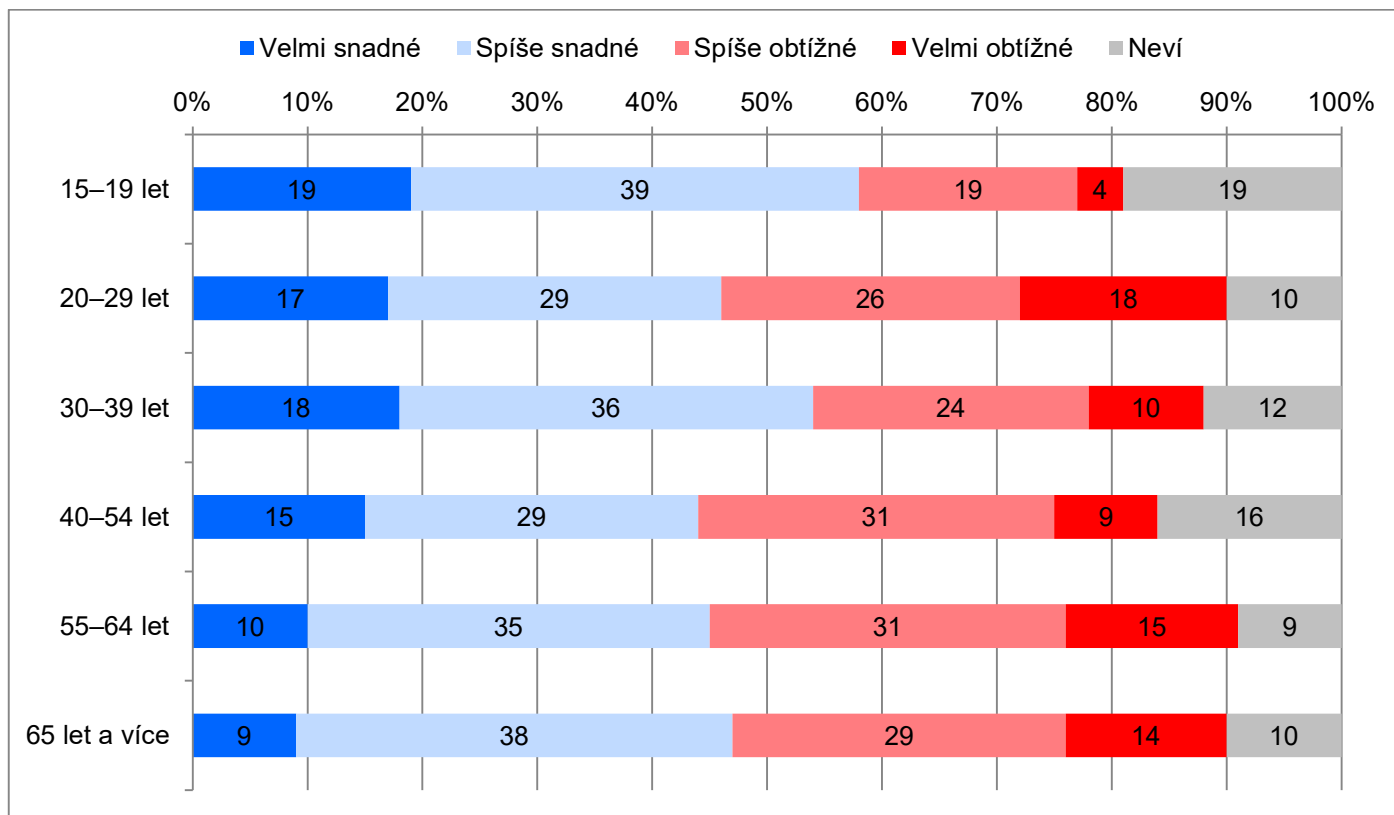
Graf 5: Jak snadné/obtížné bylo zařazení na škále levice–pravice, podle věku (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_25-06, 16. 6.–30. 6. 2025, 1 081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAPI + osobní dotazování CAPI.

Naopak u škály konzervativní–liberální hodnotili nejmladší respondenti zařazení relativně často jako snadné. V nejmladší věkové kategorii 15–19 let považovala zařazení za „velmi“ a „spíše“ snadné více než polovina dotázaných (58 %). Podobné procento vykazovala také věková kategorie 30–39 let (54 %). Pro ostatní věkové kategorie bylo zařazení mírně obtížnější (v průměru zařazení považovalo za „velmi“ nebo „spíše“ snadné 46 % osob).

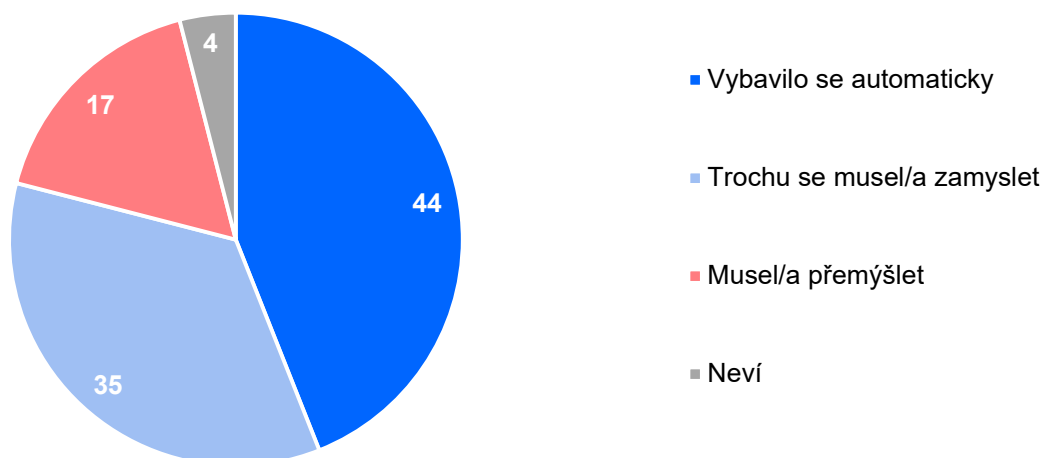
Graf 6: Jak snadné/obtížné bylo zařazení na škále konzervativní–liberální, podle věku (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_25-06, 16. 6.–30. 6. 2025, 1 081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAPI + osobní dotazování CAPI.

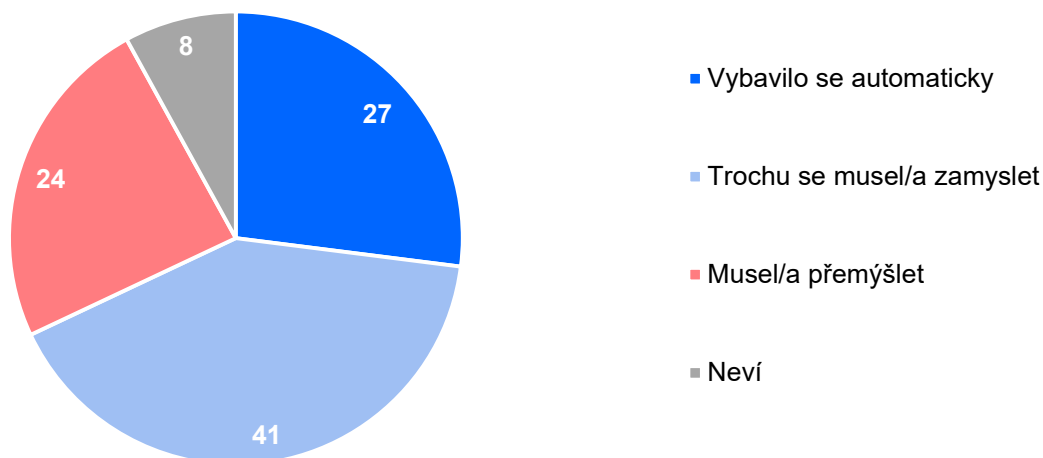
V červnovém sběru jsme dále žádali respondenty, aby se zamysleli nad tím, jak dlouho jim trvalo si něco vybavit, než uvedli odpověď na otevřenou otázku k pojmům „levice“, „pravice“, „liberální“ a „konzervativní“. Data naznačují podobné trendy jako v předchozí části – celkově se Čechům a Češkám spíše vybaví něco pod pojmy „levice“ a „pravice“ (44 % se vybavilo něco automaticky) než pod pojmy „konzervativní“ a „liberální“ (pouze 27 % se vybavilo něco automaticky).

Graf 7: Vybavilo se respondenti pod pojmy „levice“ a „pravice“ něco automaticky nebo musel/a přemýšlet? (v %)¹¹

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2506, 16. 6. – 30. 6. 2025, 1081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Graf 8: Vybavilo se respondenti pod pojmy „konzervativní“ a „liberální“ něco automaticky nebo musel/a přemýšlet? (v %)¹²

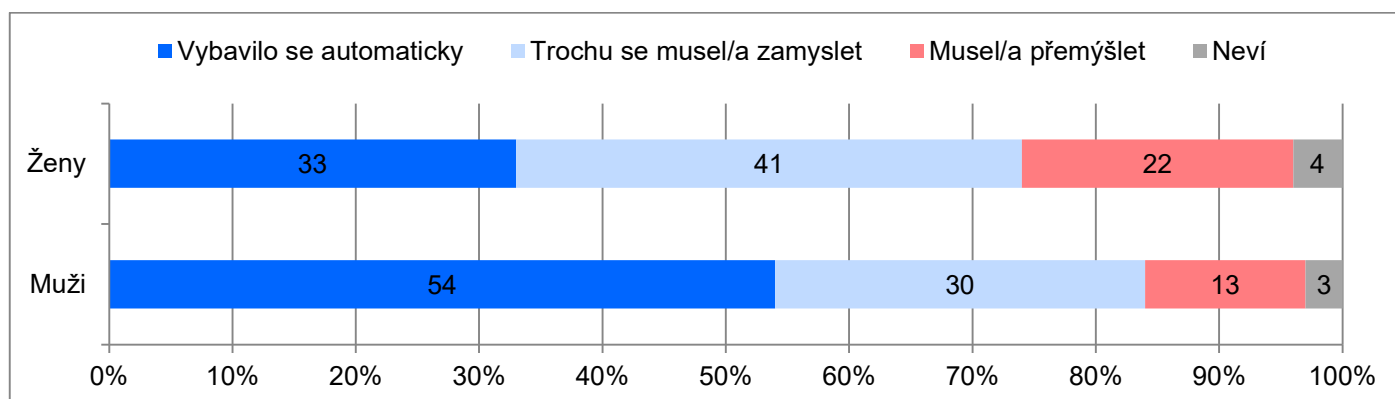
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2506, 16. 6. – 30. 6. 2025, 1081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Rozdíly podle pohlaví odpovídají obdobným vzorcům, jaké se objevují u předchozího bloku na hodnocení obtížnosti zařazení na obou škálách. Tedy pro muže platí, že se jim spíše něco automaticky vybavilo (54 % pro škálu levice–pravice a 33 % pro škálu konzervativní–liberální) oproti ženám (kde se jednalo o 33 % u levo–pravé škály a 20 % u konzervativně–liberální škály).

¹¹ Znění otázky: „Vybavilo se Vám pod pojmy levice a pravice něco automaticky, nebo jste musel/a přemýšlet, co si pod nimi představit?“ Možnosti odpovědí: Vybavilo se mi to automaticky, nemusel/a jsem nad tím přemýšlet; Trochu jsem se musel/a zamyslet; Musel/a jsem přemýšlet, co si představit; Nevím.

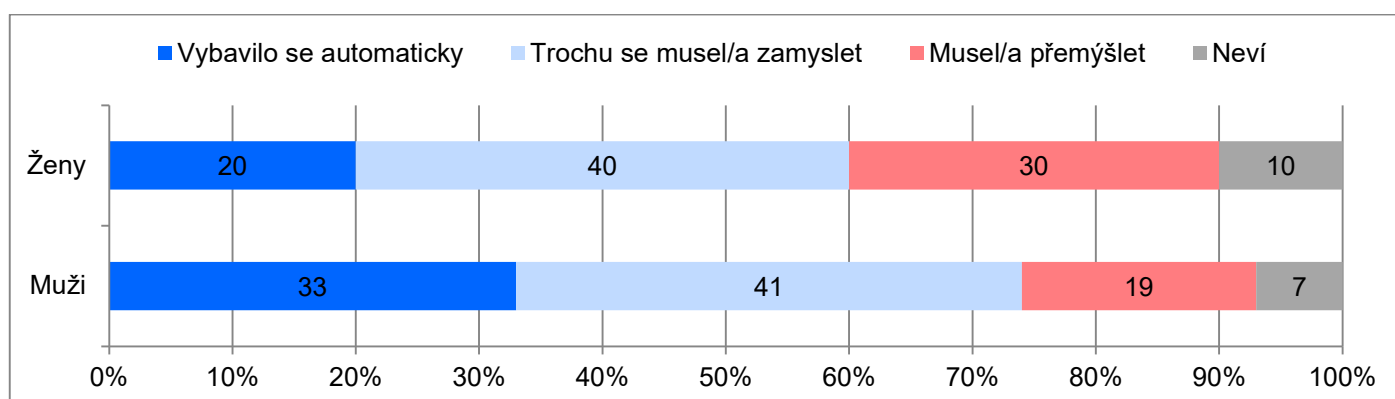
¹² Znění otázky: „Vybavilo se Vám pod pojmy konzervativní a liberální něco automaticky, nebo jste musel/a přemýšlet, co si pod nimi představit?“ Možnosti odpovědí: Vybavilo se mi to automaticky, nemusel/a jsem nad tím přemýšlet; Trochu jsem se musel/a zamyslet; Musel/a jsem přemýšlet, co si představit; Nevím.

Graf 9: Vybavilo se respondenti pod pojmy „levice“ a „pravice“ něco automaticky nebo musel/a přemýšlet – podle pohlaví (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_25-06, 16. 6.–30. 6. 2025, 1 081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

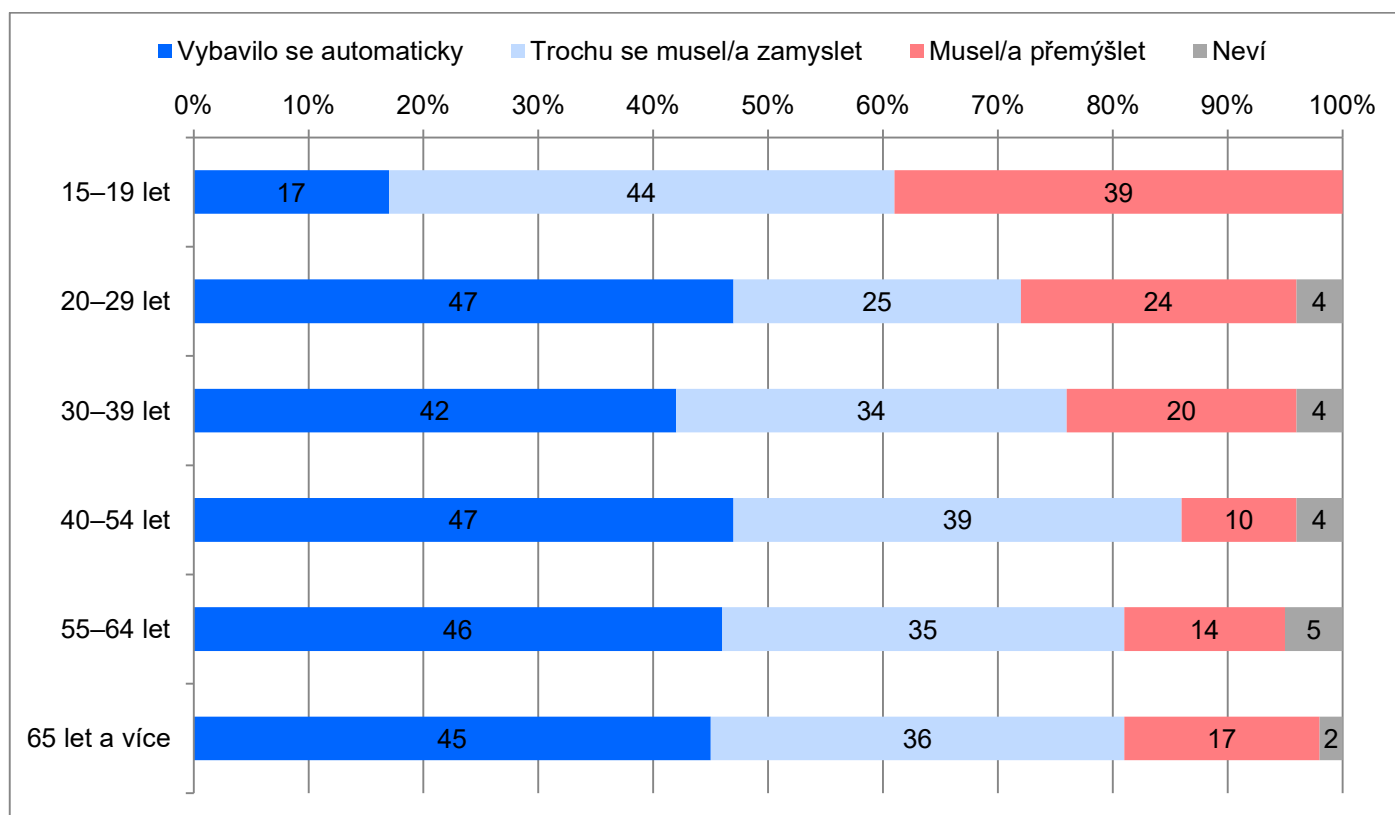
Graf 10: Vybavilo se respondenti pod pojmy „konzervativní“ a „liberální“ něco automaticky nebo musel/a přemýšlet – podle pohlaví (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_25-06, 16. 6.–30. 6. 2025, 1 081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Z hlediska věku bylo pro české občany a občanky náročnější si něco vybavit pod pojmy „levice“ a „pravice“ pro mladší respondenty. Osoby ve věku 15–19 let uvedly pouze v 17 % případů, že se jim něco vybavilo automaticky, zatímco pro starší respondenty se jednalo o průměrně 45 %.

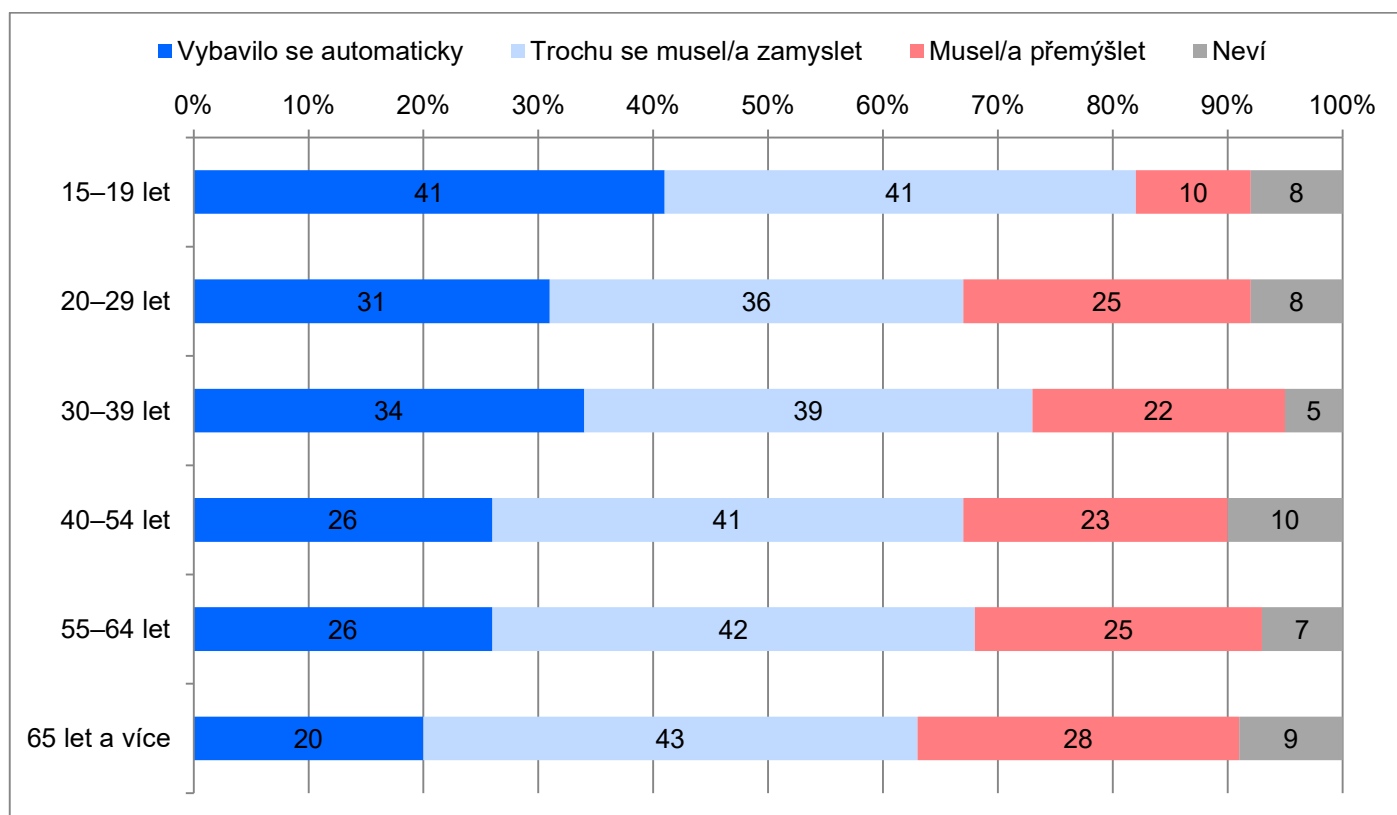
Graf 11: Vybavilo se respondenti pod pojmy „levice“ a „pravice“ něco automaticky nebo musel/a přemýšlet – podle věku (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_25-06, 16. 6.–30. 6. 2025, 1 081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Jiná rozdílnost z hlediska věku je patrná při pohledu na vyhodnocení pojmů „konzervativní“ a „liberální“. Naopak nejjednodušeji se v tomto případě něco vybavilo nejmladší věkové kategorii (více než dvě pětiny osob ve věku 15–19 let uvedly, že se jim něco vybavilo automaticky) a také kategorii 30–39 let (kde téměř tři čtvrtiny lidí uvedlo, že se jim něco vybavilo automaticky, anebo že se museli pouze trochu zamyslet). S vyšším věkem se zvyšovalo relativní zastoupení těch respondentů, kteří nad významem pojmů museli přemýšlet (pouze pětina lidí ve věku 65 a více let se pod pojmy něco vybavilo automaticky).

Graf 12: Vybavilo se respondenti pod pojmy konzervativní a liberální něco automaticky nebo musel/a přemýšlet – podle věku (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_25-06, 16. 6.–30. 6. 2025, 1 081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Panel Naše společnost 25-06</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>16. 6. 2025 – 30. 6. 2025</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Vícestupňový stratifikovaný náhodný výběr</i>
<i>Strata:</i>	<i>Kraj (NUTS 3), velikost místa bydliště</i>
<i>Opora výběru:</i>	<i>Registr sčítacích obvodů a budov</i>
<i>Zdroj pro vážení dat:</i>	<i>Designové váhy zohledňují počet osob v domácnosti a kalibrační váhy zohledňující křížení velikosti místa bydliště proti NUTS2, a dále věk, vzdělání, pohlaví. Rozsah vah je omezen na 0,333 až 3.</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1 081</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PO_14, PO_15, PO_17, PO_16a, PO_124, PO_125, PO_127, PO_16b</i>
<i>Kód tiskové zprávy:</i>	<i>po260129</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>29. ledna 2026</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Matyáš Marek</i>

Slovníček pojmů:

Popis výběru respondentů do Panelu naše společnost – Respondenti panelu jsou získáváni pomocí vícestupňového stratifikovaného výběru skupin s opakováním. Oporou výběru je Registr sčítacích obvodů a budov (RSO). Strata výběru jsou kraje ČR křížené s velikostí obce (66 strat). V rámci každého strata je primární jednotka výběru obec. Při výběru obce je zohledňován její počet obyvatel (větší obec má větší pravděpodobnost výběru) a výběr umožňuje opakování výběru obce. V rámci obce je vždy vybráno náhodně 6 adres budov opět s pravděpodobností podle počtu obyvatel budovy (s opakováním). V budově je náhodně vybrána jedna domácnost (bez opakování) a v domácnosti je náhodně vybrán jeden její člen. Tento postup společně s designovými vahami zohledňujícími počet obyvatel domácnosti a post-stratifikačními vahami zajišťuje reprezentativitu výběru vzhledem k cílové populaci.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý. |